

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W LUBLINIE**

PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU
określający
założenia i wytyczne do sporządzenia projektu planu urządzenia
dla Nadleśnictwa Świdnik
na lata 2021-2030

Świdnik 7 listopad 2018 roku

Projekt planu urządzenia lasu opracowany zostanie wg Instrukcji Urządzania Lasu, Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego L.P. z dnia 21.11.2011r. w sprawie „Instrukcji urządzania lasu” z późn. zmian. Protokół sporządzono zgodnie z §126 ww. Instrukcji.

Posiedzenie Komisji Założeń Planu (KZP) odbyło się w dniu 7 listopada 2018 r. w Nadleśnictwie Świdnik.

Obradom Komisji przewodniczył dr inż. Adam Kornat, Zastępca Dyrektora RDLP w Lublinie ds. Gospodarki Leśnej

Wykonawca projektu planu urządzenia lasu (PUL) zostanie wyłoniony w drodze przetargu zgodnie z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych. Podstawą sporządzenia opisu przedmiotu zamówienia będzie Protokół z posiedzenia Komisji Założeń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa. Na podstawie referatu Nadleśniczego i Koreferatu Zespołu Urządzania Lasu RDLP w Lublinie oraz po przeprowadzonej dyskusji, Komisja opracowała wytyczne i założenia do projektu planu urządzenia lasu i prognozy oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000.

Do udziału w spotkaniu zaproszono m.in. przedstawicieli:

Departamentu Leśnictwa w MŚ, Państwowego Wojewódzkiego inspektora Sanitarnego w Lublinie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, Komendy Wojewódzkiej Straży Pożarnej w Lublinie, powiatowych służb geodezyjnych [PODGiK], starostów, powiatów, prezydentów miast, burmistrzów, wójtów przedstawicieli znanych lokalnych organizacji społecznych i organizacji zainteresowanych ochroną przyrody w lasach nadleśnictwa, przedstawicieli lokalnych przedsiębiorców leśnych [ZUL, odbiorcy i przetwórcy drewna], Straży Pożarnej, PZŁ, stowarzyszeń i organizacji działających lokalnie.

Szczegółową listę uczestników posiedzenia Komisji zamieszczono w części A protokołu w formie załącznika.

B. Założenia do planu urządzania lasu.

B.1. Obszary chronione i funkcje lasu.

B.1.1. Zasięg i lokalizacja istniejących i projektowanych form ochrony przyrody, w tym obszarów chronionych.

Wykonawca przyjmie zasięgi i powierzchnie form ochrony przyrody według obowiązujących aktów powołujących. Dane wejściowe zostaną przyjęte na podstawie materiałów przekazanych przez nadleśnictwo oraz danych inwentaryzacji przyrodniczych poszczególnych gmin, danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Ministerstwa Środowiska w zakresie dotyczącym inwentaryzacji przyrodniczej obszarów znajdujących się w Sieci Natura 2000, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, inne dane i materiały uzyskane od przedstawicieli nauki, organizacji i stowarzyszeń ekologicznych.

Forma ochrony przyrody	Pow. na gruntach nadleśnictwa [ha]	Pow. całkowita [ha]
Rezerваты Przyrody:		<i>wg aktu powołującego</i>
Stasin	25,08	24,40
Olszanka	8,53	8,75
Chmiel	25,77	25,70
Wierzchowiska	25,46	24,52
Las Królewski	49,39	48,64
Parki krajobrazowe:		
Krzczonowski	2507,94	12421,00
Nadwieprzański	1244,09	6261,00
Obszary chronionego krajobrazu:		
Dolina Ciemęgi	0	2627,00
Czerniejowski	3092,95	19510,00
Chodelski	36,37	23338,00
Obszary Natura 2000:		
PLH060001 – Chmiel	25,77	25,77
PLH060012- Olszanka	10,95	10,95
PLH060005- Dolina Środkowego Wieprza	151,84	1523,30
PLH060069- Wierzchowiska	0,04	4,2
PLB060019- Polesie/ w zasięgu nadleśnictwa	0	1830,90/513,21
PLH060021 - Świdnik	0	122,83
PLH060009 – Jeziora Uściwierskie/ w zasięgu nadleśnictwa	0	2065,57/314,77
PLH060096 – Bystrzyca Jakubowicka	0	456,18
Strefy ochrony:		
Ptaków (8 stref)	297,68*/376,84	297,68*/376,84
Forma ochrony przyrody:		
Użytki ekologiczne	6,40	260,60
Zespoły przyrodniczo krajobrazowe	0,78	0,78
Pomniki przyrody		
Powierzchniowy	0,10	0,10
Grupa drzew (3 szt.)	-	-
Pojedyncze drzewa (5 szt.)	-	-
Głaz narzutowy (1 szt.)	-	-

* powierzchnia bez nakładających się wydzieliń

Powyższe dane powierzchniowe podane szacunkowo z na podstawie danych z Programu Ochrony Przyrody. Nadleśnictwo wnioskuje o przeprowadzenie przez wykonawcę aktualizacji danych dotyczących ochrony przyrody po przeprowadzeniu podziałów powierzchniowych.

Zasięgi i powierzchnie form ochrony należy przyjąć wg obowiązujących, powołujących aktów prawnych. Opis i lokalizację siedlisk przyrodniczych należy przyjąć wg danych z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody prowadzonego przez GDOŚ.

B.1.2. Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych i ekosystemy referencyjne

Lasy HCVF

Ogólna powierzchnia lasów o szczególnej wartości ochronnej - HCVF w rozbiciu na poszczególne komponenty	Pow. na gruntach nadleśnictwa [ha]
HCVF 1.1.1 -Obszary chronione w rezerwachach	134,23
HCVF 1.1.2 -Obszary chronione w parkach krajobrazowych	3524,08
HCVF 1.2 -Ostoje zagrożonych i ginących gatunków	297,68
HCVF 2.1 - Kompleksy leśne odgrywające znaczącą rolę w krajobrazie, w skali krajowej, makroregionalnej lub globalnej	0,0
HCVF 3.1- Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej	47,90
HCVF 3.2 - Ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy	2231,49
HCVF 4.1 - Lasy wodochronne	1549,55
HCVF 4.2 - Lasy glebochronne	469,27
HCVF 6.1 - Lasy kluczowe dla tożsamości lokalnych społeczności	21,97

Drzewostany referencyjne

Ekosystemy referencyjne zajmują aktualnie 59,76 ha. Powierzchnie zostały poddane konsultacjom społecznym w 2014r. Wykaz ekosystemów referencyjnych wymaga aktualizacji. Zaktualizowane wykazy zostaną przekazane Wykonawcy PUL.

Wykaz lasów HCVF i drzewostanów referencyjnych zostanie przekazany Wykonawcy.

B.1.3 Ogólne wyniki inwentaryzacji przyrodniczo leśnej.

Zestawienie wyników inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej przez nadleśnictwo w latach 2006-2007.

Siedliska leśne

Opis- KOD/ nazwa	Kod	Liczba wydziałów	Powierzchnia siedlisk naturalnych (w ramach poszczególnych ostoi siedliskowych)	Powierzchnia siedlisk naturalnych poza ostojami siedliskowymi
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae, olsy źródłkowe)	*91E0	29	24,82	46,47
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	9170	815	34,30	4287,11
Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae)	9110	1	0,04	0

Siedliska nieleśne

Opis- KOD/ nazwa	Kod	Liczba wydziałów	Powierzchnia siedlisk naturalnych (w ramach poszczególnych ostoi siedliskowych)	Powierzchnia siedlisk naturalnych poza ostojami siedliskowymi
Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion	3150	8	16,01	14,70
Murawy kserotermiczne (Festuca Brometea)	6210	1	0	0,10

B.1.4. Podział lasu na dominujące funkcje.

L.P.	Lasy	Pow. /ha/
1	Rezerwatowe	131,73
2	Ochronne	5814,69
3	Gospodarcze	5343,34

B.2. Typy siedliskowe lasu oraz potrzeba ich ewentualnego uzupełnienia o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze.

B.2.1. Proponowane składy gatunkowe upraw dla TD o kierunku gospodarczym.

W wyłączeniach taksacyjnych z rozpoznanymi zespołami roślinnymi należy w odpowiednim polu opisu taksacyjnego zamieszczać kody tych zespołów (maksymalnie do trzech zespołów w wyłączeniu), zaś w wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi, dla ochrony których wyznaczono dany obszar Natura 2000 (SOO lub OZW w obszarach określonych jako PLH) kod TSL powinien być obowiązkowo rozszerzany o kod leśnego siedliska przyrodniczego (LSP).

Proponowane typy drzewostanów uwzględniające lokalne warunki przyrodnicze prowadzenia gospodarki leśnej (w tym cele hodowlane i ochronne) na poszczególnych typach siedliskowych lasu

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy uprawy (drzewostanu docelowego)	Rębnia wiodąca	Rębnia zastępcza	Okres odnowienia/ nawrót cięć
Bw	So	So 80%, Brz i inne 20%	I	-	5 lat
Bśw	So	So 80%, Brz i inne 20%	I	II	5 lat
BMśw	Db-So	So 60%, Db 20% Bk i inne 20%	I	III	5 lat
	So	So 80% Db i inne 20%	I	-	5 lat
BMw	So	So 70%, Św i inne 30%	I	III/IV	5 lat
LMśw	Db-So	So 40%, Db 30%, Bk i inne 30%	III	I/II/IV	11 - 20 lat
	BkSo	So 40%, Bk30%, Db i inne30%	III	II/IV	11 - 20 lat
	Db	Db60%, Lp, Bk, So i inne 40%	III	II/IV	11 - 20 lat
	So-Db	Db 50%, So 30% i inne 20%	II	III	11 - 20 lat
LMw	Db	Db 70%, So i inne 30%	II	I/III	11 - 20 lat
	SoDb	Db 50%, So 30%, Św i inne 20%	III	II/IV	11 - 20 lat
LMB*	BrzOI	OI 50%, Brz 30% i inne 20%	-	-	-
Lśw	Db	Db 80% i inne 20%	II	I/III	11 - 20 lat
	DbBk	Bk 50%, Db 30% i inne 20%	III	II/IV	11 - 20 lat
	BkDb	Db 60%, Bk 30%, Jd i inne 10%	III	II/IV	11 - 20 lat
Lw	OIdb	Db 50%, OI 30%, i inne 20%	III	II/IV	11 - 20 lat
	Db	Db 70%, OI i inne 30%	III	II/IV	11 - 20 lat
Lj*	Js Db	Db40% Js*30%OI i inne 30%			
OI	OI	OI 90%, Js* i inne 10%,	I	IV	5 lat
OIJ	OIJ	Js* 50%, OI 30%, i inne 20%	IV	II	11 - 20 lat

* do czasu ustąpienia zjawiska zamierania Js, dopuszcza się zastąpienie tego gatunku innymi gatunkami o zbliżonych wymaganiach siedliskowych [np. dębem, olchą, jaworem, a w sprzyjających warunkach świerkiem]

* Na siedliskach bagiennych [LMB, Lj] należy zrezygnować z użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji klęskowych [zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanu].

W uzasadnionych przypadkach nadleśniczy, uwzględniając zmienność warunków w ramach typu siedliskowego lasu i drzewostanu oraz potrzeby lasu, w czasie obowiązywania planu urządzenia lasu, może modyfikować wskazania gospodarcze i podejmować indywidualne decyzje, które zapewniają najlepszą realizację celów gospodarki leśnej określonych w tym planie.

Typy drzewostanów, przyjmowane ogólnie podczas KZP, jako ramowe hodowlane i ochronne cele gospodarowania, odpowiednio dla typu siedliskowego lasu oraz leśnego siedliska przyrodniczego, mogą być modyfikowane w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem stanu siedliska, stopnia uwilgotnienia oraz specyfiki i stanu zbiorowiska roślinnego. Obowiązuje tu jednak zasada nie zmieniania głównego (panującego) gatunku drzewa TD.

B.2.2. Propozycje typów siedliskowych lasu oraz ich ewentualne uzupełnienie o rozpoznane siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000 propozycja TD o kierunku ochronnym.

Dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000, przyjmuje się następujące typy lasu oraz składy gatunkowe drzewostanów (na podstawie „Regionalne optymalne składy gatunkowe” J.M. Matuszkiewicz. W-wa, lipiec 2007 r.).

TSL	Kod siedliska	Nazwa siedliska	Przyrodniczy typ lasu	Propozycja składu gatunkowego dla drzewostanu
LMśw LMw Lśw, Lw,	9170	Grąd subkontynentalny <i>Tilio-Carpinetum</i>	Db	Ip.: Db 60%, Bk, So, Kl, Gb i inne 40% Ilp.: Gb 60%, Lp, Czr i inne 40% Ip.: Db 80%, Bk, Jw., Lp i inne 20% Ilp.: Gb 70%, Lp i inne 30% Ip.: Db 80%, Ol, Wz i inne 20% Ilp.: Gb 70%, Lp i inne 30%
Lw, OI, OI,	91E0*	Łęgi olszowo-jesionowe (<i>Fraxino-Alnetum</i>), wierzbowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>) i topolowe (<i>Populetum albae</i>)	JsOI	Ol 60%, Js 20%, Jw, Lp i inne 20 %
BMśw	9110	Cieptolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	Db	Db 60%, Lp, Brz, Gb, So i inne 40%

B.3. Propozycje metod ochrony siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000.

Dla obszarów posiadających PZO zatwierdzone przez Dyrektora RDOŚ w Lublinie [Wierchowiska PLH060069] należy przyjąć działania ochronne zgodne z pkt. 9 „Ramowych Wytucznych w sprawie projektowania w planie urządzania lasu zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszarów Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa” wprowadzonych do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody pismem Zn.DLP-Ipn-611-30/11994/13/Ł z dnia 26.03.2013 r.

Dla obszarów nieposiadających PZO proponuje się następujące działania ochronne:

Siedliska leśne

Zidentyfikowane siedlisko przyrodnicze	Proponowane metody ochrony
9170 – grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	<ul style="list-style-type: none"> – w gospodarce leśnej popierać i stosować TD właściwe dla siedliska – w drzewostanach wymagających działań ochronnych i odnowieniowych prowadzić cięcia z zastosowaniem rębni złożonych, – dążyć do uzyskania odnowień naturalnych zgodnych z siedliskiem, – wykonywać cięcia pielęgnacyjne popierające w drzewostanie gatunki pożądane, eliminujące gatunki obce siedliskowo i ekologicznie – odnowienie sztuczne wykonywać gatunkami charakterystycznymi dla siedliska, – dążyć do poprawy struktury i składu gatunkowego siedlisk zdekształconych – stosować zasady pozostawiania drewna martwego w lesie zgodnie z IOL.
91E0* Łęgi olszowo-jesionowe (<i>Fraxino-Alnetum</i>), wierzbowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>) i topolowe (<i>Populetum albae</i>)	<ul style="list-style-type: none"> – zachowanie stosunków wodnych właściwych dla siedliska, – utrzymanie strefy zadrzewień nadrzecznych i roślinności brzegowej, – prowadzić cięcia o charakterze przerebowym – wykonywanie cięć pielęgnacyjnych popierających w drzewostanie gatunki ekologicznie pożądane, – renaturyzacja drzewostanów - dostosowanie składu drzewostanu do składu zgodnego z siedliskiem przyrodniczym.

Na siedliskach leśnych proponuje się uwzględnić zadania ochronne zaproponowane w projekcie PZO dla obszarów Natura 2000 (te które zostały zaakceptowane przez LP na etapie opiniowania prac nad PZO) Projekt PZO został opracowany dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza.

Siedliska nieleśne

Zidentyfikowane siedlisko przyrodnicze	Proponowane metody ochrony
3150- Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	- pozostawić do naturalnej sukcesji, - dążyć do zachowania stosunków wodnych właściwych dla siedliska,

B.4. Wiek rębności dla głównych gatunków drzew oraz wieku rębności dla drzewostanów.

Przyjmuje się następujące wieki rębności dla gatunków drzew:

Gatunek	Wiek rębności (w latach)
Db	140
Bk	130
So, Md, Js	100
Św, Brz, Gb, Lp, Ol, Ak, Kl, Db _c	80
Ol _{odrs} , Ak _{odrs} , So _b	60
Oś,	50
Tp,	40

Przeciętne wieki rębności sosny, świerka, jodły, buka, dębu przyjęto zgodnie z wykazem opracowanym przez Instytut Badawczy Leśnictwa, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 36 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie zmian w „Instrukcji urządzania lasu”, powtórzonym w rozdziale VIII I.U.L.. Przeciętne wieki rębności pozostałych gatunków drzew przyjęto według poprzedniego planu urządzania lasu.

Wiek rębności drzewostanów, należy określić indywidualnie dla poszczególnych drzewostanów podczas taksacji w oparciu o stan drzewostanu (rzeczywisty skład, jakość, stopień uszkodzenia, stan odnowienia).

Zgodnie z § 83 pkt. 4 i 6 IUL - przeciętny wiek rębności gatunku panującego w drzewostanie może, lecz nie musi być zgodny z wiekiem rębności (wiekiem dojrzałości rębnej) tego drzewostanu. Oznacza to, że nie każdy drzewostan, w którym gatunek panujący osiągnął wiek rębności musi podlegać użytkowaniu rębnemu. Indywidualny wiek dojrzałości rębnej drzewostanu zostanie określony przez taksatora w oparciu o stan drzewostanu (rzeczywisty skład, jakość, uszkodzenia, stan odnowienia, okres odnowienia, itp.).

B.5. Podział lasów Nadleśnictwa na gospodarstwa z uwzględnieniem funkcji pełnionych przez lasy oraz przyjętych celów gospodarowania.

Należy przyjąć podział na gospodarstwa - na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych). Zgodnie z zasadami zawartymi w § 82 obowiązującej Instrukcji Urządzania Lasu:

1) Gospodarstwo specjalne (S), do którego należy zaliczyć:

- rezerwy przyrody istniejące,
- cenne fragmenty przyrody,
- lasy położone w kompleksach leśnych: Stary Gaj, Rejkowizna,
- drzewostany wpisane do rejestru zabytków,
- zespół przyrodniczo- krajobrazowy,
- strefy ochrony całorocznej ochrony ptaków,
- drzewostany na siedliska LMb, LŁ;

2) Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) do którego należy zaliczyć:

wszystkie lasy ochronne z wiodącą funkcją ochronną, której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych.

3) Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględniać wymagania ochrony przyrody w tym:

- o zrębowym sposobie zagospodarowania (GZ). W skład wejdą drzewostany w lasach gospodarczych w których ze względu na TSL oraz TD a także aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania z rębnią I z krótkim okresem odnowienia (nie ujętych w gospodarstwie specjalnym), w których ze względu na siedliskowy typ lasu i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania – na siedliskach Bśw, Bw, BMśw, BMw i OI (OI) do zagospodarowania rębnią zupełną (I), z krótkim nawrotem cięć do 5 lat
- przerębwo-zrębowego sposobu zagospodarowania (**GPZ**): drzewostany w lasach gospodarczych (nie ujęte w gospodarstwie specjalnym), dla których przyjmuje się sposób zagospodarowania rębniami częściowymi lub gniazdowymi na siedliskach LMśw, LMw, Lśw i Lw. OIJ, Lł
- o przerębowym sposobie zagospodarowania (GP) nie zostanie utworzone.

B.6. Wytyczne w sprawie projektowania użytkowania rębne.

Użytkowanie rębne zaplanować zgodnie z ogólnymi zasadami wymienionymi w § 87 IUL.

Przyjmuje się aby w zakresie użytkowania rębne:

- uwzględnić potrzeby hodowlane i ochronne drzewostanów w gospodarstwie specjalnym oraz gospodarstwach wielofunkcyjnych lasów ochronnych,
- w doborze rodzaju rębni należy uwzględnić potrzeby konkretnych drzewostanów w nawiązaniu do warunków siedliskowych i funkcji lasu (zapewnienie ciągłości jej spełniania),
- planowanie cięć rębnych przy drogach, kolejowych szlakach komunikacyjnych, źródłiskach, ciekach itp. musi być zgodne z obowiązującymi ZHL,
- przebieg granic zrębu, rodzaj rębni, procent poboru masy oraz powierzchnia do odnowienia wymaga ustalenia na gruncie w zależności od warunków siedliska, istniejących odnowień naturalnych i sztucznych oraz aktualnego i docelowego składu gatunkowego drzewostanów,
- przyjąć zasadę kontynuacji rębni rozpoczętych, jeżeli umożliwiają uzyskanie celu hodowlanego,
- przy projektowaniu zrębu przebiegającego wzdłuż całego oddziału, czynnikiem determinującym wielkość zrębu będzie jego szerokość, w innym przypadku decydującym kryterium winna być powierzchnia zrębu,
- na małych powierzchniach drzewostanów rębnych lub o nieregularnym kształcie uniemożliwiającym prowadzenie cięć złożonych stosować zręby zupełne. Pozycje takie uzgodnić z Nadleśnictwem i RDLP przed NTG

Do dnia 31.12.2019 r. zostanie uzgodniony z Wykonawcą wykaz drzewostanów planowanych do cięcia na pierwszy rok obowiązywania nowego PPUL oraz do dnia 30.06.2020 r. wykaz drzewostanów na ostatni rok obowiązywania starego PUL.

B.7. Wytyczne w sprawie sporządzania „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”

Zgodnie z wytycznymi określonymi w pkt9 cz. A niniejszego referatu drzewostany zakwalifikowane do przebudowy podzielono na trzy grupy:

- A) drzewostany do pilnej przebudowy, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębne w I 10 leciu;
- B) drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w I 10 leciu bez zastosowania użytkowania rębne, z wyjątkiem odnowień wyprzedzających rębnie przewidywaną w następnym dziesięcioleciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych;
- C) drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych.

Przyjmuje się aby po zakończeniu prac terenowych wykonawca przedłożył wykaz do Nadleśnictwa celem uzgodnienia.

Szczegółowa hierarchia potrzeb kwalifikowania drzewostanów do przebudowy została podana w punkcie 9 części A niniejszego referatu. Wykaz powinien uwzględniać także drzewostany w których kontynuowana będzie przebudowa rozpoczęta w poprzednich okresach gospodarczych.

B.8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych.

Ustala się aby w projektowaniu cięć pielęgnacyjnych przyjąć następujące wytyczne:

- cięcia pielęgnacyjne planować z przestrzeganiem wytycznych zawartych w §46-54 Zasad Hodowli Lasu;
- zadania dotyczące tych prac ustalić w oparciu o potrzeby wynikające ze stanu lasu, uwzględniając stronę ekonomiczną;
- w d-stanach młodszych i nie objętych planem cięć rębnych w I 10-leciu planować cięcia przedrębne wg obowiązujących zasad tj. trzebieże;
- w zakresie pielęgnowania młodników kwalifikować całe wydzielania do jednego typu zabiegu (kodu) czyszczeń późnych tj. odpowiednio jednokrotne uwzględnienie powierzchni w PUL z zakresu hodowli lasu lub pozyskania;
- nie planować do trzebieży (TP) kolejnych pasów drzewostanów w wydzielaniach objętych planem cięć rębnych;
- nie planować do cięć drzewostanów zlokalizowanych na małych działkach położonych w szachownicy z lasami obcej własności oraz wydzieleń położonych w terenie trudno dostępnym;
- zaplanować zabiegi TW w drzewostanach, które przechodzą z Ib kl. w. do IIa kl. w. w trakcie obowiązywania PUL – w zależności od potrzeb hodowlanych.

Rozmiar powierzchniowy cięć pielęgnacyjnych oraz wskaźnik intensywności cięć w użytkowaniu przedrębnym zostaną ustalone na NTG (zgodnie z § 94 IUL) z przyjęciem zasady, że rozmiar masowy użytkowania przedrębnego nie przekroczy 75% przyrostu bieżącego spodziewanego w okresie obowiązywania planu rządzenia lasu z wszystkich drzewostanów przedrębnych.

B.9. Wytyczne w sprawie hodowli oraz orientacyjnych składów upraw.

Przyjmuje się aby w zakresie planowania hodowlanego:

- Odnowienia, zalesienia i dolesienia projektować zgodnie z zapisami § 46 p.13 IUL. Do planu odnowień zaplanować 80% pow. do odnowienia wynikającej z planu cięć.
- Poprawki zaplanować w wysokości 20 % od sumarycznej powierzchni zakładanych upraw.
- Pielęgnowanie upraw i młodników (PIEL, CW, CP) określać wg potrzeb hodowlanych i odnosić do powierzchni uprawy / młodnika (powierzchnia manipulacyjna).
- pielęgnowanie upraw projektować dla upraw istniejących (stan na 01.01. pierwszego roku obowiązywania planu urządzania lasu) i 70% planu odnowień z dziesięciolecia.
- Melioracje agrotechniczne, fitomelioracje projektować wg potrzeb hodowlanych.
- Dolesienia – nie projektować w drzewostanach na powierzchniach o znaczeniu ekologicznym (śródleśne bagienka itp.), projektować w lukach na których istnieją warunki do uzyskania efektu hodowlanego.
- Ewentualne potrzeby w zakresie podsadzeń jak i wprowadzania drugiego piętra – należy określić po pracach terenowych w uzgodnieniu z Nadleśnictwem i przedstawić do akceptacji na NTG mając na względzie przede wszystkim aspekt przebudowy (pkt 9 cz. A i B 7 referatu).
- Uzgodniony z Nadleśnictwem wykaz wydzieleń zaliczonych do sukcesji i szczególnej ochrony wraz z uzasadnieniem wykonawca przedłoży na odbiorze prac terenowych oraz na NTG.

Wielkość i rodzaj planowanych zabiegów hodowlanych w istniejących klasach odnowienia powinna być uzależniona od wieku i rozwoju młodego pokolenia

Planować dolesienia luk na powierzchniach na których istnieją warunki do uzyskania efektu hodowlanego.

Miejsca nadmiernie uwilgotnione nie planować do uproduktywnienia pozostawiając je do naturalnej sukcesji.

Ustala się aby w tabeli XVIII było rozbieżenie na pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne [wg wskazań gospodarczych, ale jako wiążąca do wykonania była określona jedna powierzchnia pielęgnowania upraw, co jest zgodne z §42 ust. 4a Zasad Hodowli Lasu.

B.10. Nasiennictwo selekcja oraz gospodarka szkółkarska.

Stan bazy nasiennej na dzień 01.07.2018 r. oraz założenia „Programu zachowania zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011 – 2035” :

Kategoria leśnego materiału podstawowego	Stan aktualny	Stan docelowy na 2035 r.
1.Drzewa mateczne [szt]	17	12
2.Wyłączone drzewostany nasienne [ha]	0	0
3.Gospodarcze drzewostany nasienne [ha]	205,67	210,00
4.Drzewostany zachowawcze [ha]	0	0
5.Plantacje nasienne [ha]	46,36	51,36
6.Uprawy pochodne [ha]	40,74	70,06

Wytyczne dotyczące produkcji szkółkarskiej realizowane są w oparciu o „Regionalny Program Szkółkarski dla RDLP w Lublinie na lata 2016-2025” oraz „Perspektywiczny Program Produkcji Szkółkarskiej dla Nadleśnictwa Świdnik na lata 2010-2020”.

Gospodarcze drzewostany nasienne, uprawy pochodne zostaną przyjęte zgodnie z wykazem otrzymanym od nadleśnictwa.

Wykonawca zamieści rejestr upraw pochodnych zawierający określenie gatunku, okresu założenia oraz stanu prawy (jakość).

Produkcja szkółkarska prowadzona jest na szkółce leśnej o powierzchni manipulacyjnej 562ar. Powierzchnia produkcyjna wynosi 450 ar.

B.11. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej.

B.11.1. Ochrona lasu.

W trakcie prac terenowych zgodnie z § 39 IUL Wykonawca zinwentaryzowane szkody natury biotycznej i abiotycznej, wiatrolomy, uszkodzenia od owadów, grzybów i zwierzyny, łącznie z I klasą wieku, z podaniem dla stopni od 1 do 3 głównej przyczyny uszkodzeń lub 4-o stopniowej skali defoliacji.

W uzgodnieniu z Nadleśnictwem (uwzględniając dane ZOL) należy zainwentaryzować i nanieść na mapę ochrony lasu:

- stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny,
- ogniska gradacyjne,
- obszary intensywnej rójki imago chrabąszcza,
- powierzchnie drzewostanów na gruntach porolnych,
- obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez: zwierzynę, pędraki, kornika ostrozębnego, szkodniki wtórne, choroby grzybowe, czynniki klimatyczne i antropogeniczne, zakłócenie stosunków wodnych.

Zgodnie z § 102 I.U.L. Nadleśniczy uzgodni z właściwym ZOL granice obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód z zaznaczeniem na mapie przeglądowej. Wykonawca określi przestrzenny rozkład tych uszkodzeń w wyniku prac inwentaryzacyjnych.

B.11.2. Ochrona przeciwpożarowa.

Nadleśnictwo Świdnik zaliczone jest do II kategorii zagrożenia pożarowego.

Zgodnie z § 242 „Instrukcji Urządzania lasu” aktualnie opracowany plan ochrony przeciwpożarowej zawiera kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej, analizę zagrożeń wynikających ze stanu środowiska leśnego w powiązaniu z zarejestrowanymi pożarami, a także sposobami ich zapobiegania.

Nadleśnictwo posiada zatwierdzony operacyjny plan ochrony przeciwpożarowej oraz „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu” opracowane w oparciu o „Instrukcję ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych”, które szczegółowo ujmują sposób alarmowania, koncentracji sił i środków oraz prowadzenia akcji gaśniczej na wypadek pożaru.

„Sposoby postępowania na wypadek pożaru lasu” są corocznie aktualizowane w porozumieniu z Komendami Powiatowymi i Miejskimi Państwowej Straży Pożarnej.

Potencjalne zagrożenie pożarowe wynika głównie z:

- występowania powierzchni siedlisk borowych skoncentrowanych w leśnictwie Siostrzytów i Milejów,

- bezpośredniego sąsiedztwa lasów z terenami zurbanizowanymi, co wiąże się z dużą penetracją przez miejscową ludność i zbieraczy płodów runa leśnego
- położenie głównych kompleksów leśnych – Dąbrowa, Stary Gaj, Świdnik w otoczeniu miast Lublin i Świdnik co sprzyja zwiększonej turystyce pieszej i rowerowej.

Wykonawca dokona analizy aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej nadleśnictwa uwzględniając zapisy § 103 ust. 3 IUL.

Zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej będą opracowane zgodnie z obowiązującą „Instrukcją Ochrony Przeciwpożarowej Lasu” z 2011 roku. Analizę aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej nadleśnictwa należy przeprowadzić na podstawie opracowania „Sposoby postępowania nadleśnictwa na wypadek powstania pożaru lasu” uzupełnionego danymi z SILP oraz informacjami z zaktualizowanej mapy zagrożenia pożarowego.

Nadleśnictwo zostanie zakwalifikowane ponownie do odpowiedniej kategorii zagrożenia pożarowego.

Projekt sieci pasów przeciwpożarowych należy wykonać zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 22.03.2006r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 9.07.2010r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Lasu.

W przypadku konieczności zamieszczenia informacji o potrzebach w zakresie uzupełnienia infrastruktury ppoż. w planie urządzenia lasu należy używać określenia „dojazdu pożarowe”.

Wykonana zostanie „Mapa ochrony przeciwpożarowej” w skali 1: 50000 oraz 1:25000 z podziałką kątową zgodnie z § 104 IUL.

B.11.3. Lasy w strefie uszkodzeń przemysłowych.

Na terenie Nadleśnictwa nie występują lasy położone w strefach uszkodzeń przemysłowych.

B.11.4. Rekultywacja terenów zdewastowanych.

Na terenie Nadleśnictwa nie występują grunty zdewastowane.

B.12. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego, w tym sporządzenia odpowiedniej mapy przeglądowej.

Zagadnienia związane z zagospodarowaniem rekreacyjnym lasu zostaną opracowane w opisanii ogólnym w rozdziale „Kierunkowe wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego..” w oparciu o materiały udostępnione przez nadleśnictwo oraz wyniki inwentaryzacji. Wykonawca wykorzysta opracowany przez nadleśnictwo i zatwierdzony przez Dyrektora RDLP Program Edukacji leśnej społeczeństwa na lata 2021- 2030.

Zgodnie z §§ 108, 109IUL wykonawca projektu planu UL obiekty infrastruktury zagospodarowania rekreacyjnego zamieści na mapie przeglądowej zagospodarowania rekreacyjnego oraz w LMN.

Zestawienie urządzeń i obiektów edukacyjno-turystycznych:

Lp.	Leśnictwo	Lokalizacja	Opis obiektu /urządzenia
1	Borek	Szkółka leśna	Zadaszenie drewniane
2	Skrzynie	Oddz. 215 a	Zadaszenie drewniane
3	Skrzynice	Oddz. 233 b	Zadaszenie drewniane
4	Świdnik	Oddz. 92 n	Punkt edukacji leśnej z miejscem ogniskowym wyposażonym w ławki i stoły
5	Świdnik	Oddz. 67 a	Zadaszenie drewniane
6	Świdnik	Ur. Rejkowizna	Ścieżka edukacja (tablice, gry, ławki, kosze)
7	Świdnik	Oddz. 99 a, 99 f	Dwa miejsca ogniskowe wyposażone w ławo-stoły
8	Świdnik	Oddz. 92 n	Sala edukacyjna
9	Zemborzyce	Oddz. 261 i	Wiata turystyczna z grillem i miejscem ogniskowym
10	Zemborzyce	Oddz. 261 i	Punkt edukacji leśnej

- szlaki turystyczne:
- Zielony „Szlak Partyzancki

- Czerwony „Szlak Wyżynny”
- Szlak żółty
- czerwony „Szlak Kazimierz Dolny – Dorohusk”
  - szlaki rowerowe, m.in.:
- Lublin – Wola Urhuska
- Szlak rowerowy Doliną Kosarzewki
- Szlak po Gminie Konopnica

B.13. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego i zagospodarowania łowieckiego.

B.13.1. Użytkowanie uboczne.

W ramach ubocznego użytkowania lasu Nadleśnictwo prowadzi jedynie sprzedaż choinek. W PUL nie będzie planowane pozyskanie żywicy, kory garbarskiej, cetyny, stroiszu, ziół i kruszyw mineralnych. Ewentualna potrzeba założenia plantacji choinkowych, powinna być ustalona we współpracy z nadleśnictwem.

B.13.2. Zagospodarowanie łowieckie.

Granice obwodów łowieckich w zasięgu Nadleśnictwa określa uchwała nr VI/88/2015 Sejmiku Województwa lubelskiego z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie podziału województwa lubelskiego na obwody łowieckie.

W zasięgu Nadleśnictwa znalazło się w całości lub części 28 obwodów łowieckich.

W części szczegółowej Wojewódzkich Planów Łowieckich (WPŁ) zawarte są najistotniejsze dane dotyczące gospodarki łowieckiej mające znaczenie dla gospodarki leśnej, a mianowicie:

- liczba łosi, jeleni, danieli i dzików na 1000 ha i saren na 100 ha według stanu na dzień sporządzenia planu,
- docelową liczbę łosi, jeleni, danieli i dzików na 1000 ha i saren na 100 ha.

Gospodarka łowiecka we wszystkich obwodach prowadzona była w oparciu o wieloletnie i roczne plany łowieckie.

Roczne plany łowieckie stanowią podstawę do prowadzenia gospodarki łowieckiej przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich w okresie roku gospodarczego i powinny gwarantować osiągnięcie celów zapisanych w WPŁ.

Z uwagi na znaczną presję zwierzyny (łoś, jeleń) na uprawy i młodniki skutkującą istotnymi nakładami ponoszonymi na ochronę lasu przed zwierzyną, należy szczegółowo i wnikliwie przeanalizować WPŁ w zakresie aktualnych i docelowych stanów zwierzyny i urealnić roczne plany łowieckie w zakresie dochodzenia do przyjętych stanów zwierzyny, pozwalających na osiągnięcie celów hodowlanych gospodarki leśnej bez kosztownych nakładów na ochronę lasu.

Wykonawca w opisanu ogólnym w rozdziale „Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej” przedstawił analizę zagadnienia zgodnie z §§ 105, 106, 107 IUL. Natomiast obiekty infrastruktury łowieckiej należy zamieścić na mapie przeglądowej gospodarki łowieckiej zgodnie z § 107 IUL.

B.14. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie u.l. lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa.

Wnosi się aby wykonawca PUL zamierzenia inwestycyjne zamieścił w części planistycznej opisu ogólnego Nadleśnictwa w rozdziale „Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji” zgodnie z §108 IUL, w zakresie:

- a) budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- b) wykonania i utrzymania szlaków technologicznych,
- c) budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- d) budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- e) urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji, ośrodków i izb edukacji przyrodniczej, itp.
- f) infrastruktury szkółkarskiej.

W przypadku inwestycji rozpoczętych, które będą realizowane w trakcie prac urzędniowych do końca 2019 r., Nadleśnictwo prześle Wykonawcy PUL dokumentację.

Plan Urządzenia Lasu określa jedynie potrzeby w zakresie infrastruktury, jako kierunkowe i nie stanowi podstawy ich wykonania. W warstwie LMN wnosi się o ujęcie wszystkich obiektów infrastruktury liniowej [naziemnej i podziemnej] wraz z dostępnymi atrybutami je charakteryzującymi. Dane dotyczące infrastruktury zostaną przekazane Wykonawcy.

W opisie taksacyjnym tych obiektów w informacjach dodatkowych, należy podać informację o numerze linii oraz nazwie operatora który ją użytkuje. Nadleśnictwo posiada opracowany program docelowej sieci dróg wnoszący aby wnioski wynikające z przedmiotowego opracowania były ujęte w rozdziale.

B.15. Wytyczne w sprawie charakterystyki ekonomicznej.

W Nadleśnictwie zachodzi potrzeba określenia w PUL:

- syntetycznej oceny warunków ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa z uwzględnieniem polityk i planów zagospodarowania przestrzennego regionu,
- charakterystykę warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa wraz z zestawieniem wskaźników tej gospodarki w tabeli XIX,
- orientacyjną prognozę spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu [tabela XX].

Nie należy sporządzać specjalistycznej ekspertyzy ekonomicznej, a tylko prognozę spodziewanego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa.

B.16. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego.

Wykonawca opracuje „Prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego”.

Należy obowiązkowo obliczyć orientacyjną, spodziewaną na koniec okresu gospodarczego, wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa według obrębów leśnych i łącznie dla nadleśnictwa. Wykonawca przedstawi wpływ realizacji PUL na środowisko i obszary Natura 2000, dokona ogólnych porównań i analiz, spodziewanej wielkości zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu, w tym w postaci tabelarycznej:

- wg gatunków panujących,
- wg gatunków rzeczywistych,
- wg przeciętnego wieku dla poszczególnych gatunków.

B.17. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody.

Wykonawca dokona aktualizacji, opracowanego na lata 2011-2020 Programu Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Świdnik. Program obejmie powierzchnię zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Program powinien zostać zaktualizowany zgodnie z §110, 111 i 112 Instrukcji Urządzania Lasu, jako część składowa PUL, zawierająca kompleksowy opis stanu przyrody sporządzony dla całego obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa, inwentaryzację walorów przyrodniczych oraz zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji, w odniesieniu do gruntów w zarządzie Nadleśnictwa.

Aktualizację programu ochrony przyrody Wykonawca powinien sporządzić z uwzględnieniem zaleceń zawartych w „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” z dnia 28.08.2013 r. oraz zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez RDLP w Lublinie. Szczegółowe zasady aktualizacji POP zawiera załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Dla gruntów położonych w zasięgu terytorialnym, niebędących w zarządzie Nadleśnictwa należy zamieścić opis stanu przyrody na podstawie danych z literatury oraz informacji z innych ogólnie dostępnych źródeł.

Wykonawca wystąpi na piśmie do RDOŚ, samorządów terytorialnych, instytucji naukowych, organizacji pozarządowych z wnioskami o udostępnienie danych z zakresu objętego treścią programu i przedstawi te wystąpienia oraz uzyskane odpowiedzi zlecciodawcy. Kopie tych wystąpień należy dołączyć do programu. Elementy ujęte w POP należy umieścić na odpowiednich warstwach LMN i bazie SILP w grupowaniu powierzchni.

Wykonawca na NTG przygotowuje – POP wraz z niezbędnymi mapami do zaopiniowania przez RDOŚ i LPWIS.

Zadania z zakresu ochrony przyrody należy odróżnić od zadań z zakresu gospodarki leśnej, które w programie ochrony przyrody nie są ujmowane.

B.18. Zagadnienia lasów niepaństwowych.

Nadleśnictwo Świdnik prowadzi nadzór nad gospodarką leśną w lasach podlegających Miastu Lublin na podstawie Porozumienia z dnia 1 czerwca 2010 r. Nr 7/GD/10, na powierzchni 334ha.

B.19. Analiza gospodarki za ubiegły okres.

Analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzania lasu Nadleśnictwo sporządzi zgodnie z § 76 IUL, przed NTG.

B.20. Zakres i sposoby wykonania prac dodatkowych, nienormowanych w Instrukcji Urządzania Lasu.

Prace dodatkowe nienormowane w IUL zostały omówione w poszczególnych punktach protokołu.

B.21. Inne sprawy organizacyjne, w tym inne zagadnienia projektowe, specyficzne dla Nadleśnictwa.

Nadleśnictwo zapewni możliwość bieżącej wymiany informacji pomiędzy wykonawcą, pracownikami nadleśnictwa w szczególności zastępcy nadleśniczego, inżyniera nadzoru, leśniczych oraz pracowników działu gospodarki leśnej.

Nadleśnictwo deklaruje pełną współpracę w zakresie udostępnienia niezbędnych materiałów do opracowania PUL.

Wyniki taksacji w formie opisów taksacyjnych wraz ze szkicami map gospodarczych oraz wskazaniem gospodarczymi będą podlegały uzgodnieniom kierownika drużyny oraz taksatorów z leśniczymi.

Wskazania gospodarcze należy szczegółowo omówić podczas uzgodnień poszczególnych leśnictw. Uzgodnienia zostaną przeprowadzone w siedzibie nadleśnictwa.

Dla każdego leśnictwa zostanie sporządzony protokół uzgodnień, który przedkładany będzie w nadleśnictwie do weryfikacji i zatwierdzenia przez nadleśniczego.

W trakcie prac nad V rewizją Planu Urządzenia Lasu należy także uwzględnić ponadto następujące propozycje:

- nie ujmować w składzie podrostów gatunków obcych,
- opisywać jako podszyt Db, Bk rosnące na siedlisku Bśw, Bw, BMśw nie rokujące nadziei na utworzenie przyszłego drzewostanu lub drzewostanu dwugeneracyjnego,
- zainwentaryzować oraz sporządzić wykaz obcych naniesień na gruntach nadleśnictwa.

Do odbioru prac terenowych należy przedłożyć uzgodnione wykazy: halizn, płazowin, zrębów zaległych, drzewostanów do przebudowy, KO, KDO, przepadłych upraw, luk podlegających uproduktywnieniu, gruntów przewidzianych do szczegółowej ochrony, gruntów do sukcesji naturalnej, drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego, poletek łowieckich i drzewostanów bez wskazań gospodarczych na najbliższe 10-lecie, zmian TSL oraz protokół z uzgodnień wstępnych wydruków opisów taksacyjnych.

Opracował Zespół Urządzania Lasu I

Złącznik do Protokołu

1. Szczegółowe zasady aktualizacji POP.

Przewodniczący

ZASTĘPCA DYREKTORA
OBSŁUGI GOSPODARKI LEŚNEJ
dr inż. Adam Kornat

Załącznik do protokołu z Komisji Założeń Projektu Planu Urządzenia Lasu dla
Nadleśnictwa Świdnik

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY
DLA NADLEŚNICTWA ŚWIDNIK
na lata 2021 - 2030**

I. Założenia ogólne:

Program opracowany zostanie w oparciu o „Instrukcję Urządzenia Lasu” (załącznik do zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dn. 21.11.2011r.), jako aktualizacja „Programu Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Świdnik na okres 2021 – 2030”. Dokument ten będzie aktualizacją programu opracowanego według wytycznych „Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie” z 1996 roku, (zwaną dalej Instrukcją) stanowiącą załącznik nr 11 do Instrukcji Urządzenia Lasu (W-wa 1994).

1. Program zostanie zaktualizowany zgodnie z § 3, ust.1, pkt. 7 oraz § 110 - 112 Instrukcji Urządzenia Lasu jako część składowa Planu Urządzenia Lasu, zawierająca kompleksowy opis stanu przyrody sporządzony dla całego obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa. Inwentaryzacja walorów przyrodniczych oraz zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji powinny być określone tylko dla gruntów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa. Dla pozostałych gruntów położonych w zasięgu terytorialnym działania Nadleśnictwa Świdnik, należy zamieścić opis stanu przyrody na podstawie danych z literatury oraz informacji i innych ogólnie dostępnych źródeł.

2. Program należy sporządzić w postaci oddzielnie oprawionego tomu z kompletem map w trzech egzemplarzach z przeznaczeniem dla: Nadleśnictwa Świdnik, RDLP w Lublinie i DGLP w Warszawie.

3. Program należy opracować na podstawie wszelkich dostępnych danych, w szczególności:

- a) wyników prac glebowo-siedliskowych,
- b) wyników weryfikacji walorów przyrodniczych, zawartych w opracowaniu dotyczącym poprzedniego okresu, wykonanej w ramach prac taksacyjnych, i obejmującej potwierdzenie na gruncie istnienia dotychczasowych stanowisk gatunków i siedlisk chronionych oraz stanu ich zachowania,
- c) opracowań i materiałów zgromadzonych przez Nadleśnictwo Świdnik, dotyczących poprzedniego okresu np. ocen stanu zachowania rezerwatów przyrody,
- d) wyników waloryzacji przyrodniczej lasów i gruntów Nadleśnictwa Świdnik,
- e) wyników powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów i siedlisk wykonanej w latach 2006/2007,
- f) wyników prac wykonanych na potrzeby sporządzenia projektów planów zadań ochronnych lub projektów planów ochrony rezerwatów, parków krajobrazowych lub obszarów Natura 2000,
- g) ustanowionych planów zadań ochronnych lub planów ochrony dla obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody lub parków krajobrazowych.
- h) wyników Monitoringu Państwowego prowadzonego przez GIOŚ,
- i) wyników aktualnych badań naukowych wykonanych w obrębie Nadleśnictwa Świdnik
- j) inwentaryzacji przyrodniczych gmin,

- k) materiałów RDOŚ w Lublinie (np. SDF, rejestru form ochrony przyrody, dokumentacji, o której mowa w art.114, pkt. 1 ustawy o ochronie przyrody),
- l) materiałów GDOŚ (np. centralnego rejestru form ochrony przyrody),
- m) materiałów Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- n) materiałów przekazanych przez przedstawicieli nauki, organizacje i stowarzyszenia ekologiczne,
- o) innych danych oraz opracowań naukowych, literaturowych i planistycznych dotyczących omawianego obszaru.

4. Wykonawca obligatoryjnie wystąpi na piśmie do RDOŚ, samorządów terytorialnych, instytucji naukowych, organizacji pozarządowych i osób fizycznych z wnioskami o udostępnienie danych z zakresu objętego treścią programu i przedstawi te wystąpienia oraz uzyskane odpowiedzi zleceniodawcy programu. Kopie tych wystąpień zostaną zamieszczone w programie.

5. Nie należy umieszczać informacji szczegółowo omawianych w elaboracie (stosować „odnośniki” do numerów stron, tytułów rozdziałów, itp., na których zostały te zagadnienia opisane).

6. W zamieszczanych w Programie tabelach z Instrukcji z 1996 r podawać poza numerem kolejnym tabeli również numer wzoru z tej Instrukcji.

7. Treść programu powinna dotyczyć konkretnych zagadnień właściwych dla terenu nadleśnictwa, nie należy opisywać teoretycznych podstaw omawianych zagadnień.

8. Jeżeli w treści rozdziału występuje tabela to objaśnienia (np. dotyczące użytych skrótów i oznaczeń) oraz komentarz do niej należy umieścić pod tabelą.

II. Ogólna charakterystyka Nadleśnictwa Świdnik.

W ogólnej charakterystyce Nadleśnictwa należy ująć następujące zaktualizowane informacje:

1. Usytuowanie Nadleśnictwa wg różnych podziałów:

- podział przyrodniczo-leśny (Trampler i in.),
- podział fizyczno-geograficzny (Kondracki 2002),
- podział geobotaniczny (Matuszkiewicz 2008),

2. Struktura użytkowania ziemi:

- zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków gruntowych oraz kategorii użytkowania,
- zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju.

3. Należy umieścić tabelaryczne porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów nadleśnictwa (wzór nr 1a) oraz wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (wzór nr 1b).

4. Ogólna charakterystyka większych kompleksów leśnych stanowiących grunty Skarbu Państwa – wielkość i rozmieszczenie, położenie lasów Nadleśnictwa na terenie większych kompleksów leśnych (puszcz), przedstawić wg ich liczby i sumarycznej powierzchni w przedziałach podanych we wzorze nr 2 (Instrukcji).

Podać należy powierzchnię zajmowaną przez lasy innych własności, lesistość Nadleśnictwa oraz porównać z lesistością województwa i kraju.

5. Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju. Usytuowanie lasów Nadleśnictwa na tle sieci obszarów Natura 2000, sieci ekologicznej ECONET, ostoji CORINE biotopes oraz wielkopowierzchniowych form ochrony przyrody (parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu itp.).

III. Formy ochrony przyrody

Na wstępie tego działu zamieścić należy zbiorcze zestawienie wszystkich form ochrony przyrody istniejących i projektowanych znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Świdnik, w tym położonych na gruntach zarządzanych przez PGL LP, zawierające: nazwę formy ochrony, liczbę obiektów, ich ogólną powierzchnię. Dla obiektów położonych na gruntach zarządzanych przez PGL LP również powierzchnię gruntów LP: leśną i nieleśną(zał. 2.)

Należy podać całkowitą powierzchnię poszczególnych, istniejących form ochrony przyrody i określić procentowy udział w powierzchni gruntów LP pozostających w zarządzie Nadleśnictwa.

Należy uaktualnić opisy wszystkich form ochrony przyrody istniejących w obszarze nadleśnictwa. Rezerwaty przyrody, pomniki przyrody, stanowiska rzadkich i chronionych roślin, grzybów i zwierząt oraz użytki ekologiczne, położone na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa, opisać na podstawie dokonanej w terenie oceny stanu zachowania tych form ochrony przyrody.

1. Rezerwaty przyrody

Opis istniejących rezerwatów przyrody powinien zawierać:

- dane dotyczące aktu powołującego rezerwat (jaki to akt, jego numer, kto go wydał, kiedy), określenie pełniącego nadzór nad rezerwatem,
- położenie (szczególnie adres leśny),
- status ochronny (ochrona ścisła, czynna, krajobrazowa),
- cel ochrony rezerwatu,
- krótki opis walorów przyrodniczych rezerwatu, w tym ciekawostek, osobliwości,
- opis obiektów edukacyjnych,
- informacja czy rezerwat ma aktualny plan ochrony.

Należy zestawić istniejące rezerwaty według tabel wzór nr 3 i wzór nr 4.

Zmodyfikować wzór nr 3 w następujący sposób:

- w kolumnie „Typ, podtyp” dodać „rodzaj rezerwatu”,
- w kolumnie „powierzchnia objęta ochroną częściową” zmienić na „ochroną czynną”,
- pominąć kolumnę „powierzchnia badawcza i kontrolna”.

We wzorze nr 4 w kolumnie metody ochrony dotychczasowe odnotować plany zadań ochronnych ustanawiane przez organ ochrony przyrody w ostatnim dziesięcioleciu oraz opisać rodzaj wykonywanych zabiegów ochronnych.

Należy zamieścić krótki opis projektowanych rezerwatów na gruntach Nadleśnictwa:

- położenie (szczególnie adres leśny),
- status ochronny,
- jaki jest cel ochrony,
- krótki opis walorów przyrodniczych,

Jako projektowane rezerwaty” należy rozumieć te obiekty, które posiadają sporządzoną kompletną dokumentację projektową złożoną w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Należy również krótko opisać istniejące i projektowane rezerwaty znajdujące się poza gruntami zarządzanymi przez nadleśnictwo, ale w jego zasięgu terytorialnym.

2. Obszary sieci Natura 2000.

Należy opisać istniejące i projektowane obszary Natura 2000 na podstawie SDF i dostępnej literatury przyjmując następujący podział obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW),
- proponowane obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (nowe proponowane obszary mające znaczenie dla Wspólnoty zgłoszone przez Polskę do Komisji Europejskiej).
- ewentualnie nowe projektowane obszary Natura 2000 (za projektowane obszary Natura 2000 należy przyjmować obszary zamieszczone w wykazie na stronie MŚ lub GDOŚ).

W czasie prac taksacyjnych ocenić zgodność zapisów w SDF szczególnie dotyczących priorytetowych gatunków i siedlisk ze stanem faktycznym na gruncie (zasięg, stan zachowania). Do czasu opracowania planów zadań ochronnych lub planów ochrony obszarów Natura 2000 nie planować specjalnych zaleceń ochronnych dla lasów włączonych do obszarów Natura 2000. Natomiast planowane działania z zakresu gospodarki leśnej w lasach położonych w granicach w/w obszarów Natura 2000 muszą uwzględniać zapisy art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity z 2009 r. Dz.U. r Nr 151,poz1220) oraz wytyczne określone na KZP.

W przypadku, gdy zostały ustanowione plany zadań ochronnych obszarów Natura 2000, w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, działania ochronne zawarte w tych dokumentach należy uwzględnić w programie ochrony przyrody PUL, zgodnie z pkt. 9 „Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w planie urządzenia lasu zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa”, wprowadzonych do stosowania przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska, Głównego Konserwatora Przyrody (pismo Zn. DLP-lpn-611-30/11994/12/13/JŁ, z dn. 26.03.2013r.). Działania ochronne dla poszczególnych obszarów Natura 2000 należy przedstawić w formie tabel (zał. nr 4 do w/w Wytycznych...)

Opis każdego obszaru powinien zawierać :

a) nazwę i kod obszaru symbol znaczenia obszaru, sprawującego nadzór nad obszarem, oraz informację o ustanowieniu (lub nie) planu zadań ochronnych lub planu ochrony.

b) rozliczenie powierzchni:

- powierzchnię ogólną obszaru, w przypadku obszarów położonych na terenie dwóch lub kilku nadleśnictw podać również powierzchnię w każdym z nadleśnictw; jeżeli granica obszaru wykracza poza granice RDLP Lublin podać powierzchnię obszaru w zasięgu terytorialnym RDLP Lublin.

- powierzchnię gruntów LP pozostającą w zarządzie Nadleśnictwa Świdnik znajdującą się w granicach obszaru z podziałem na leśną i nieleśną oraz procentowy udział powierzchni obszaru znajdującej się na terenie Nadleśnictwa Świdnik w powierzchni ogólnej obszaru,

c) wykaz gruntów (oddziałów) w zarządzie Nadleśnictwa Świdnik położonych w obszarze Natura 2000.

d) ogólny opis obszaru i wartości przyrodniczych,

e) dla specjalnych obszarów ochrony siedlisk:

- szczegółowe zestawienie siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo stanowiących przedmiot ochrony w rozpatrywanym obszarze Natura 2000 z wyszczególnieniem siedlisk priorytetowych,

- szczegółowe zestawienie zwierząt (z wyłączeniem ptaków), występujących na obszarze Natura 2000 i będących przedmiotem ochrony w rozpatrywanym obszarze Natura 2000, z wyszczególnieniem gatunków priorytetowych,

- szczegółowe zestawienie roślin występujących na obszarze Natura 2000 i będących przedmiotem ochrony w rozpatrywanym obszarze Natura 2000, ze wskazaniem gatunków roślin o znaczeniu priorytetowym,

f) dla obszarów specjalnej ochrony ptaków:

- wykaz gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony w rozpatrywanym obszarze Natura 2000,

dla wszystkich obszarów podać:

g) opis występujących zagrożeń wraz z komentarzem,

h) inne dane specyficzne dla opisywanego obszaru,

Wykazy, których mowa w punktach e oraz f należy sporządzić w formie tabeli XXII Instrukcji Urządzania Lasu.

3. Parki krajobrazowe , obszary chronionego krajobrazu

Opis w programie ochrony przyrody, tych form ochrony powinien zawierać:

- nazwę, akt prawny w sprawie utworzenia parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu oraz wszystkie ewentualne zmiany,

- cel ochrony na podstawie aktu prawnego w sprawie utworzenia parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu,

- krótki opis walorów przyrodniczych parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu,

- status ochrony tj. jakie inne formy ochrony przyrody położone są na terenie parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu,

- rozliczenie powierzchni i oddziały leżące w granicach PK, OCHK : powierzchnia ogólna (jeżeli PK, OCHK położony jest na terenie dwóch nadleśnictw, jaka część tej powierzchni znajduje się w zasięgu terytorialnym tych nadleśnictw), powierzchnia gruntów zarządzanych przez nadleśnictwo, procentowy udział gruntów Nadleśnictwa Świdnik w ogólnej powierzchni PK, OCHK,

- zasięg parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu wykonawca uzgodni ze sprawującym nadzór nad danym obiektem,

- informacja czy park krajobrazowy posiada aktualny plan ochrony, czy zapisy tego planu dotyczące gospodarki leśnej zostały uwzględnione w planie urządzenia lasu i czego te zapisy dotyczyły,

4. Pomniki Przyrody

Dla pomników przyrody istniejących i projektowanych należy zaktualizować tabele wg wzorów nr 5a i 5b Instrukcji. Należy ocenić stan zachowania pomników przyrody żywej wg uproszczonej skali Pacyniaka i Smólskiego.

5. Stanowiska dokumentacyjne

Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej, zarówno istniejące, jak i projektowane należy opisać zgodnie z Instrukcją (tabele wg wzorów nr 8a i 8b Instrukcji).

6. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, zarówno istniejące jak i projektowane należy opisać zgodnie z Instrukcją (tabele wg wzorów nr 9a i 9b Instrukcji).

7. Użytki ekologiczne

Dla użytków ekologicznych, należy zaktualizować tabelę wg wzoru (7a Instrukcji).

W przypadku, gdy poszczególne użytki ekologiczne stanowią obiekty składające się z wielu adresów leśnych, należy zamieścić je w tabeli, jako jeden obiekt z wyszczególnieniem adresów leśnych, z których się on składa i nazwy (jeśli taką posiada).

8. Wykazy form ochrony przyrody (punkty 4-7) zestawić z podziałem na gminy.

9. Sporządzić wykazy form ochrony przyrody (punkty 4-7) położonych poza gruntami zarządzanymi przez Nadleśnictwo, w zasięgu jego terytorialnego działania.

10. Ochrona siedlisk i gatunków

Wykazy chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów należy zaktualizować z uwzględnieniem zmiany przepisów w tym zakresie. Dane przedstawić w formie tabel wg wzorów: 10, 11, 12 (Instrukcji z 1996r), uwzględniając poniższe zalecenia:

a) tabela „wzór nr 10” powinna zawierać wykaz chronionych gatunków grzybów i porostów (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej grzybów) z podziałem na gatunki objęte ochroną ścisłą i częściową ,

b) tabela „wzór nr 11” powinna zawierać wykaz chronionych gatunków roślin (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej roślin) z podziałem na gatunki objęte ochroną ścisłą i częściową ,

c) tabela „wzór nr 12” powinna zawierać wykaz chronionych gatunków zwierząt (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt) z podziałem na gatunki objęte ochroną ścisłą i częściową ,

d) w kolumnie „uwagi” w/w tabel należy umieścić następujące informacje:

- symbol (1) przy gatunkach roślin i grzybów, dla których nie stosuje się odstępstw od zakazów określonych w rozporządzeniach,

- status gatunku (kategoria zagrożenia) wg Czerwonej Listy Roślin i Grzybów Polski, Czerwonej Listy Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce, list gatunków zagrożonych na terenie województwa lubelskiego,

- sposób pozyskiwania gatunków (dopuszczony odpowiednimi rozporządzeniami Ministra Środowiska) przy gatunkach zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane.

Ponadto należy sporządzić następujące tabele:

1. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych, w rozbiciu na siedliska będąc przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000 oraz występujące poza obszarami Natura 2000, ze wskazaniem siedlisk priorytetowych (zał. 3a) (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r., w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000).
2. Wykaz gatunków zwierząt (z wyjątkiem ptaków) i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (zał. 3b), ze wskazaniem tych, które wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000, oraz gatunków zwierząt o znaczeniu priorytetowym (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r., w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000).
3. Wykaz gatunków roślin będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (zał. 3c), ze wskazaniem tych, które wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000, oraz gatunków roślin o znaczeniu priorytetowym (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r., w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000).

4. Wykaz gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotem ochrony na obszarach specjalnej ochrony ptaków (zał. 3d) (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków).
5. Wykaz stref ochrony ostoi lub stanowisk grzybów i roślin oraz stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania zwierząt (zał. 3e). Wykaz ten należy sporządzić jako załącznik do mapy rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich gatunków wraz ze strefami ochrony ostoi.

Konieczne podawać źródła danych przy każdym podawanym gatunku, kto i kiedy stwierdził stanowisko !!

W czasie prac taksacyjnych powinna być robiona również aktualizacja danych o „najcenniejszych” na danym terenie, chronionych i rzadkich gatunkach oraz innych walorach przyrodniczych występujących na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Świdnik. Taksatorzy powinni sprawdzić na gruncie wybrane stanowiska gatunków i siedlisk wykazane w poprzednim POP i ocenić zmiany zwłaszcza dotyczące stanowisk; gatunków i siedlisk objętych siecią Natura 2000 - w szczególności priorytetowych, gatunków z czerwonych ksiąg i list, objętych ochroną czynną, reliktowych, endemicznych, lub objętych ochroną ścisłą, ale rzadkich na terenie nadleśnictwa. Wyniki weryfikacji i nowe stwierdzone stanowiska powinny być uwzględnione w sporządzanych zestawieniach. W przypadku stwierdzenia zaniku stanowiska lub płatu siedliska chronionego, szczególnie cennego lub rzadkiego, dla danego terenu, należy zamieścić wzmiankę o tym fakcie w rozdziale poświęconym formom ochrony przyrody.

11. Zamieścić w tekście POP opisującym poszczególne rezerваты, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000 poglądowe mapki obrazujące położenie i zasięg tych obszarów,

12. W części opisowej POP zamieścić mapę zasięgów obszarów Natura 2000 i rezerwatów na terenie nadleśnictwa w skali umożliwiającej jej wydruk na papierze formatu A3.

IV. Walory przyrodniczo-leśne

Dział ten powinien zawierać zaktualizowane dane:

1. Ogólną charakterystykę środowiska przyrodniczego, zwłaszcza stosunków wodnych. Zestawienie tabelaryczne ekosystemów wodno-torfowiskowych: torfowiska śródleśne, zbiorniki wodne, stawy (zał. 4).

2. Charakterystykę szaty roślinnej, Nadleśnictwa:

- a) charakterystykę drzewostanów występujących w nadleśnictwie (siedliskowe typy lasu, występujące gatunki drzew, zespoły roślinne (zestawienie tabelaryczne – zał. 5).
- b) drzewostany ponad 100-letnie (zał. 6),
- c) zestawienie lasów ochronnych przyjęte zgodnie z PUL (tabela wg załączonego wzoru – zał. 7.),
- d) zestawienie lasów o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF) oraz ekosystemów referencyjnych,
- e) zestawienie występujących na terenie Nadleśnictwa typów siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i gatunków zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na obszarach specjalnej ochrony ptaków (wg załączonego wzoru – zał. 3a – 3 d) i krótki opis ich obecnego stanu zachowania,

3. Zestawienia i tabele, przewidziane IUL, z inwentaryzacji drewna martwego [tabela XXI] oraz opis, w formie odrębnego rozdziału w POP, zawierający wyniki inwentaryzacji drewna martwego, a także wytyczne i wskazania w tym zakresie ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 i siedlisk przyrodniczych.
4. Zestawienie parków wiejskich - tabela wg wzoru nr 16 (Instrukcji).
5. Zestawienie zadrzewień - tabela wg wzoru nr 17 (Instrukcji).
6. Zestawienie ciekawych obiektów przyrody nieożywionej - tabela wg wzoru nr 18 (Instrukcji).
7. Zestawienie ważniejszych obiektów kultury materialnej - tabela wg wzoru nr 19 (Instrukcji).
8. Ekologiczną ocenę stanu lasu (tabele wg wzorów 20-24 Instrukcji oraz tab. XXI IUL).

V. Zagrożenia środowiska leśnego

Rozdział powinien zawierać tylko dane odnoszące się do terenów nadleśnictwa, bez teoretycznych rozważań na ten temat.

Program powinien zawierać inwentaryzacje i opis zagrożeń ograniczających lub uniemożliwiających prawidłowy rozwój lasów, wykaz lokalnych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego oraz proponowane sposoby ich eliminacji. Należy pominąć omawianie czynników biotycznych i abiotycznych – szczegółowa charakterystyka zamieszczona jest w elaboracie (podać jedynie numery stron, na których znajdują się powyższe treści).

Przy omawianiu zagrożeń od czynników antropogenicznych odnieść się do realnych zagrożeń dla siedlisk, gatunków, form ochrony przyrody uwzględniając konkretne stanowiska i obiekty znajdujące się na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo.

Omawiając zanieczyszczenia powietrza, wpływ zakładów przemysłowych, szlaków komunikacyjnych odnosić się do konkretnych powierzchni drzewostanów, których takie zagrożenia dotyczą.

VI. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonania prac leśnych

Pominąć wytyczne dotyczące tego działu, zawarte w Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie (tabela nr 25).

W rozdziale należy opisać syntetycznie wytyczne dotyczące organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonania prac leśnych, uwzględniające informacje wynikające z planów, programów, zadań ochronnych (o ile takie istnieją) dotyczących poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na terenie nadleśnictwa w odniesieniu do każdej z nich.

W rozdziale należy opisać wytyczne dotyczące działań i rozwiązań w ramach gospodarki leśnej mających na celu zapobieganie lub ograniczanie potencjalnie negatywnych lub potencjalnie znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko, a w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

VII. Plan działań

Należy wykonać zbiorcze zestawienia zamierzonych działań, wynikających z informacji zawartych w poprzednich rozdziałach. W formie tabelarycznej zestawień zadania do wykonania przez Nadleśnictwo Świdnik w czasie obowiązywania Programu z podaniem ich lokalizacji. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody przedstawia się w tabeli

XXIII IUL oraz w formie wizualizacji na mapie przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu.

W formie opisowej należy przedstawić zasady i metody wykonywania ochrony czynnej i udostępniania lasu.

Dla obszarów Natura 2000 należy sporządzić zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 w lasach nadleśnictwa Świdnik lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Zestawienie to należy sporządzić zgodnie z wzorem tabeli XXII Instrukcji Urządzania Lasu.

VIII. Edukacyjna rola programu ochrony przyrody i jego udostępnienie

Zgodnie z Zarządzeniem nr 57 DGLP z 9 maja 2003 roku Nadleśnictwo Świdnik powinno opracować program edukacji leśnej społeczeństwa na okres 2021 - 2030 określający założenia edukacji ekologicznej społeczeństwa, którego główne tezy należy zamieścić w Programie.

IX. Mapy

Na potrzeby Programu Ochrony Przyrody należy sporządzić następujące mapy:

1. Mapa sytuacyjno-przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych, w skali 1:50000.
2. Mapa przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu, w skali 1:25000.
3. Mapa rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich gatunków wraz ze strefami ochrony ostoi, na podkładzie map przeglądowych Nadleśnictwa w skali 1:25000 (w formie oddzielnego załącznika),
4. Mapa przeglądowa obszarów Natura 2000, w skali 1:25000 z naniesionymi granicami obszarów Natura 2000 oraz rozmieszczeniem:
  - a) dla specjalnych obszarów ochrony siedlisk:
    - występujących na poszczególnych obszarach Natura 2000 siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony w rozpatrywanych obszarach Natura 2000,
    - stanowisk gatunków roślin i zwierząt (z wyłączeniem ptaków), występujących na poszczególnych obszarach Natura 2000 i będących przedmiotem ochrony w rozpatrywanych obszarach Natura 2000,
  - b) dla obszarów specjalnej ochrony ptaków - stanowisk gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony w poszczególnych obszarach Natura 2000,

Na mapie rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich gatunków (o której mowa w pkt 3) należy wyróżnić:

- gatunki roślin i grzybów, dla których nie stosuje się odstępstw od zakazów określonych w rozporządzeniach,
- gatunki roślin, grzybów i zwierząt z Czerwonej Listy Roślin i Grzybów Polski oraz z Czerwonej Listy Zwierząt Ginących w Polsce.

Na mapie rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich gatunków, (o której mowa w pkt 3) dopuszcza się pominięcie gatunków chronionych, pospolicie występujących na terenie Nadleśnictwa Świdnik (wykaz gatunków pominiętych należy umieścić w legendzie mapy).

Wykaz chronionych i rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt, których stanowiska powinny być naniesione na mapie rozmieszczenia tych gatunków należy uzgodnić z Nadleśnictwem Świdnik i przedstawić RDLP w Lublinie do akceptacji.

Dopuszcza się możliwość przedstawienia zakresu, o którym mowa w pkt. 3 i 4 na zbiorczej mapie przeglądowej pod warunkiem zachowania czytelności mapy.

Informacje wymienione na powyższych mapach powinny być także zawarte i zakodowane w odpowiednich warstwach tematycznych w LMN nadleśnictwa zgodnie ze standardem LMN.

Na mapach przeglądowych drzewostanów oraz na mapach cięć w skali 1: 10000 z przeznaczeniem dla leśniczych nanieść należy granice istniejących form ochrony przyrody w tym również lokalizację stanowisk roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną ścisłą i gatunków szczególnie rzadkich a także siedlisk przyrodniczych zagrożonych i objętych ochroną w formie obszarów Natura 2000.

Należy sporządzić wyciągi z programu ochrony przyrody dla każdego leśnictwa stanowiące część składową wyciągów z PUL dla Nadleśnictwa Świdnik lub oddzielnie oprawić.

Materiały z powszechnej inwentaryzacji roślin, zwierząt i siedlisk będące w posiadaniu Nadleśnictwa Świdnik zostaną przekazane wykonawcy planu urządzenia lasu, celem sporządzenia stosownych zestawień i map.

Treść map ma być zgodna z „Instrukcją Urządzania Lasu”. Na mapach rozmieszczenia należy również nanieść istniejące i projektowane formy ochrony przyrody.

Zestawienia tabelaryczne wg wzorów zgodnych z Instrukcją należy zamieścić w tekście dotyczącym tych zestawień (z wyłączeniem w tych zestawieniach dokładnej lokalizacji gatunków strefowych) .

Na zakończenie Programu należy dołączyć 10 – 15 czystych stron z przeznaczeniem na kronikę. Zamieścić czyste tabele do notowania przez Nadleśnictwo własnych obserwacji poczynionych w trakcie obowiązywania programu.

Czyste karty oraz tabele, których mowa powyżej należy również umieścić w wyciągach przeznaczonych dla poszczególnych leśnictw.

Na co najmniej miesiąc przed zwołaniem Narady Techniczno – Gospodarczej wykonawca przedstawi projekt programu ochrony przyrody do Nadleśnictwa Świdnik i RDLP w Lublinie, do wglądu i wniesienia uwag.

Następnie, na co najmniej miesiąc przed zwołaniem Komisji Projektu Planu, wykonawca przedstawi ostateczną wersję programu ochrony przyrody Nadleśnictwu Świdnik i RDLP w Lublinie, w celu wniesienia ostatecznych korekt.

Załączniki tabelaryczne (dodatkowe poza tabelami wynikającymi z Instrukcji z 1996r) :

1. Zestawienie powierzchni gruntów wg grup, rodzajów użytków i kategorii użytkowania (*wyciąg z tabeli nr 1 dla nadleśnictwa*). [zał. 1.]
2. Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody na gruntach Nadleśnictwa Świdnik [zał. 2.]
3. Zestawienie występujących na terenie Nadleśnictwa Świdnik typów siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i gatunków zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na obszarach specjalnej ochrony ptaków [zał. 3a – 3 d]
4. Zestawienie ustanowionych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Świdnik stref ochrony grzybów, roślin i zwierząt [zał. 3e].
5. Zestawienie ekosystemów wodno-torfowiskowych: torfowiska śródleśne, zbiorniki wodne, stawy [zał. 4.]
6. Charakterystyka drzewostanów występujących w nadleśnictwie:
  - zestawienie siedliskowych typów lasu, [zał. 5.]

- relacje pomiędzy siedliskowymi typami lasu a zespołami roślinnymi. [zał. 6.]
- 7. Zestawienie drzewostanów ponad 100-letnich, [zał. 7.]
- 8. Zestawienie lasów ochronnych przyjęte zgodnie z PUL. [zał. 8]

Załącznik 1.

Zestawienie powierzchni gruntów wg grup, rodzajów użytków i kategorii użytkowania
 (wyciąg z tabeli nr 1 dla nctwa) [podać stronę, rozdział i numer tabeli]

Grupa, rodzaj użytku i kategoria użytkowania	Obręb		Obręb		Nadleśnictwo	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Ogółem		100,00		100,00		100,00

Załącznik 3a.

Wykaz typów siedlisk przyrodniczych (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa).

Lp	Siedlisko przyrodnicze		Powierzchnia siedliska w obszarach Natura 2000 [ha]	Powierzchnia siedliska poza obszarami Natura 2000 [ha]
	Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa polska i łacińska siedliska przyrodniczego		
		Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym (wpisać tak lub nie)		
	Razem			

Załącznik 3b

Wykaz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa).

Lp	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczebność w obszarach Natura 2000	Opis siedliska	Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000 (wpisać tak lub nie)	Gatunek o znaczeniu priorytetowym (wpisać tak lub nie)

Załącznik 3c

Wykaz gatunków roślin będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa).

Lp	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ilość stanowisk w obszarach Natura 2000	Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000 (wpisać tak lub nie)	Gatunek o znaczeniu priorytetowym (wpisać tak lub nie)

w tabelach 3a-3c, dane w kolumnach: powierzchnia, opis siedliska, ilość stanowisk podać dla gruntów położonych w "siedliskowych" obszarach Natura 2000

zał. 3d

Wykaz gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na obszarach specjalnej ochrony ptaków
(na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa).

Lp	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczebność	Opis siedliska

w tabeli 3d dane w kolumnach: liczebność, opis siedliska podać dla gruntów położonych w "ptasich" obszarach Natura 2000

zał. 3e

Wykaz stref ochrony grzybów, roślin i zwierząt (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa).

Lp	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Lokalizacja strefy ochrony całorocznej (oddział, pododdział)	Powierzchnia strefy ochrony całorocznej		Lokalizacja strefy ochrony okresowej (oddział, pododdział)	Powierzchnia strefy ochrony okresowej		Powierzchnia całkowita strefy ochrony	
				Ogółem	w tym: leśna		Ogółem	w tym: leśna	Ogółem	w tym: leśna

* tabelę należy załączyć do mapy rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich gatunków wraz ze strefami ochrony ostoi

Zal. 4.

Zestawienie obszarów wodno - torfowiskowych w Nadleśnictwie Świdnik

Grunty do specjalnej ochrony (śródlądne torfowiska "nieleśniane") [ha]	Bagna (pow. nieleśniane) [ha]	Zbiorniki wodne (pow. nieleśniane) [ha]
Obręb		
Obręb		
Razem Nadleśnictwo		

Załącznik 5.

Zestawienie siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Świdnik

Lp.	Nazwa TSL	Symbol	Obręb		Obręb		Nadleśnictwo.....		
			Powierzchnia [ha]	udział [%]	Powierzchnia [ha]	udział [%]	Powierzchnia [ha]	udział [%]	
Razem				100,00		100,00		100,00	100,00

Załącznik 6.

Zestawienie drzewostanów ponad 100 - letnich w Nadleśnictwie Świdnik

Gatunek panujący	Powierzchnia drzewostanów ponad 100 letnich [ha].	
	Obręb	Nadleśnictwo .....
Razem		

Załącznik 7.

Zestawienie lasów ochronnych w Nadleśnictwie Świdnik

Kategoria ochronności	Powierzchnia lasów ochronnych [ha].	
	Obręb ..... (pow. leśna zalesiona i niezalesiona)	Obręb ..... (pow. leśna zalesiona i niezalesiona)
		Nadleśnictwo ..... (pow. leśna zalesiona i niezalesiona)
Razem		